

VERSTRAETE (*Lodewijk*), Missionaris van Afrika, Witte Pater (Brugge, 30.4.1878 - Kasongo, 3.6.1937). Zoon van Albert en van De Clercq, Maria.

Na zijn humaniora-studies op het Sint Lodewijkcollege, begaf L. Verstraete zich naar het seminarie van de Witte Paters, te Binson. Twee jaar later neemt hij het habijt te Maison-Carrée (9 oktober 1898) en wordt aldaar ook priester gewijd op 22 december 1902. Hij was sinds korte tijd werkzaam bij de Wadhia-Kabylen van Noord-Afrika, toen hij zijn benoeming voor het vikariaat Opper-Kongo ontving. Te Marseille scheepte hij in op 30 juni 1903, met Paters Dubuisson en Galand en de broeders Bavo en Amandus. De karavaan trad aan wal te Chinde. Langs de Zambezi-stroom en over het Nyassameer bereikten zij Boudewijnstad op 9 oktober.

Na een paar maanden verblijf te Boudewijnstad, ging Pater Verstraete zijn stadsgenoot Pater Huys, overste te Mpala, vervoegen, en werd daar benoemd tot leraar aan de katechistenschool. Toen de katechistenschool, tevens latijnse school, wegens slaapziekte naar een gezonder oord te Lusaka werd overgebracht (augustus 1905), werd P. Verstraete aan het hoofd gesteld van de missiepost Mpala. Wij zullen hier niet uitwijden over de strijd tegen de slaapziekte te Mpala. Het is genoegzaam geweten hoe de missionarissen, onmachtig om de slaapziekten te genezen, al het mogelijke deden om hun lijden te verzachten, onder stoffelijk en geestelijk opzicht.

De missie te Lusenda (O.L. Vrouw van Oudenbosch) zou om dezelfde reden in augustus-september 1906 verlaten worden. In 't vooruitzicht van die gebeurtenis en om eindelijk een sinds lange tijd gekoesterd plan te verwezenlijken, zou E.P. Huys, die tijdens de afwezigheid van Mgr. Roelens met het bestuur van de Opper-Kongomissie gelast was, op verkenning uitgaan naar de streek ten Westen van het Kivu-meer. Pater Verstraete vertrok uit Mpala op 8 mei 1906 om hem te vergezellen. In het verslag over zijn reis, spreekt E. Pater Huys zijn bewondering uit over de puike manier waarop de door hem bezochte staatsposten ingericht en bestuurd waren door onze landgenoten, aan wie hij geen lof spaart. „'t Ware hoogst nuttig en aangenaam geweest, hadden wij die reis mogen ondernemen in gezelschap der Kongolasteraars. Wij zouden die heren eens kunnen tonen hebben, wat al overheerlijk werk van christene beschaving Kerk en Staat kunnen tot stand brengen wanneer aan het hoofd eener streek edelmoedige, schrandere Belgische officieren staan, met breede gedachten en vooral voor de beschaving onzer Congolanders ingenomen.”

De keus van een plaats voor de nieuwe stichting viel op het dorp van Nya-Geiz, een ondergeschikte chef van koning Ngweshe. De streek was hoog gelegen, gezond, vruchtbaar en goed bevolkt. Half september kwam P. Van der Haeghe bij Nya-Gezi aan en stelde zich aan 't werk, weldra gevolgd door P. Roy en Broeder Lambertus. De missie werd Tielt Sint Pieter geheten, uit dank voor de krachtige steun door de Tieltenaren aan de stichting verleend. Helaas, op 3 november overleed de moedige missionaris. Alsdan werd Pater Verstraete tot overste van de Kivumissie benoemd. Hij vertrok op 15 januari 1907 uit Boudewijnstad naar zijn nieuw arbeidsveld.

P. Spee, overste van Boudewijnstad, stierf op 18 juni 1907. Pater Verstraete werd uit Kivu teruggeroepen en tot zijn opvolger aangesteld (november 1907). In die tijd telde de missie van Boudewijnstad iets meer dan 3 000 gedoopten en 18 000 katechumenen, in 'n twintigtal dorpen rond het eigenlijke Boudewijnstad (Kirungu), en acht bijposten. Onder de leiding van de wakkere overste zullen die cijfers aangroeien. Weliswaar zal de slaapziekte 'n paar bijposten te niet doen, doch andere zullen bijgesticht worden. Zijn bestuur kenmerkte zich door een grote liefde voor zieken en ouden van

dagen. Voor deze laatste stichtte hij in 1918 een oudemannenhuis, waar ze liefdevol opgenomen en onderhouden werden. Tijdens de grote pok- en griepedemieën en bij de slaapziekten is hij dag en nacht in de weer om zieken en stervenden te gaan bezoeken. In 1908 sticht P. Verstraete een spaarkas, die aan de spaarders toelaat zich een naaimachine, een rijwiel, een huis en zo meer aan te schaffen. De Sint Viktorclub is een vereniging voor sport en gymnastiek, die de jeugd bijeen houdt en aanleiding geeft tot het stichten van een kas van onderlinge bijstand. Ze was in twee afdelingen, een voor mannen en een voor vrouwen gesplitst. In 1917 telde de eerste 177 leden, met een fonds van 703 F, overschot van onder meer 460 hulpverleningen bij ziekte. De afdeling der vrouwen had een reserve van 1160 F en bezocht en verzorgde 445 zieken aan huis.

Is het te verwonderen dat de missionarissen van het vikariaat, getuigen van zijn toewijding en betrouwend op zijn ondervinding, Pater Verstraete verkozen om hen te vertegenwoordigen op het kapittel van de Witte Paters, in 1912? De Zwarten, zeer gehecht aan hun *bwana Luwi* (mijnheer Louis), zagen hem met lede ogen vertrekken, toen hij zich op weg begaf om, *via* Stanleystad-Boma, naar Antwerpen af te reizen. Met des te meer vreugde vierden zij zijn terugkeer te Boudewijnstad, op 3 november 1912.

Nog 16 jaar lang zal P. Verstraete Boudewijnstad besturen. In 1908 had hij aldaar 3 000 kristenen gevonden op een bevolking van 20 000 zielen. Thans (1928) is dit laatste getal gestegen tot 27 600 en de gedoopten zijn 11 400 in getal. In plaats van 7 bijposten, zijn er nu 16. Op 10 september 1928 vertrok P. Verstraete uit Boudewijnstad. In de maand december was hij op rust te Gits, om zijn verzwakte gezondheid op te knappen.

Doch enige maanden later is hij hersteld en op 23 mei 1930 gaat hij voor een derde maal scheep en komt in juli te Albertstad aan, waar hij tot ekonoom van het vikariaat benoemd was. Zijn drukke bezigheden beletten hem echter niet deel te nemen aan de zorg voor de zielen. Op 1 januari 1934 gaat hij een missiepost stichten te Kabalo, aan het andere uiteinde van de spoorweg Luabala-Tanganyika-meer. Doch de stichter is de jonge, krachtige missionaris niet meer van weleer.

Een jaar later wordt hem een meer rustige missiepost, Mpala, toevertrouwd, waar hij op 9 januari als overste aankomt. Ook daar was de zorg voor de zielen een last boven zijn krachten, verminderd door heelkundige bewerkingen, die hij zich had moeten laten welgevallen. 't Is te Kasongo dat hij zijn laatste levensdagen zal doorbrengen, met evenveel ijver en toewijding, alhoewel lichamelijk verzwakt, de kristenen en de heidenen bezoekend en zijn konfraters helpend in het missiewerk. Op 2 juni moest hij zich andermaal in de handen van de heelmeesters geven en een dringende bewerking ondergaan, waaraan hij 's anderdaags overleed.

Publicaties: in *Maandschrift der Witte Paters*, Antwerpen: *Op reis naar Kivu*, jaargangen 1907 en 1908.

— *De gevolgen der slaapziekte*, 1912, blz. 130. — *Het oudemannenhuis te Boudewijnstad*, 1922, blz. 330. — *Geschiedenis van Mpala*, 1911, blz. 225.

4 februari 1957.
P.M. Vanneste (†).

[W.R.]

Revue mensuelle des Pères Blancs, Anvers. — *Proces-sion du S. Sacrement*, 1911, p. 225.